

Handläggare:
Christoffer Carlsson
Telefon: 508 27692

Till
Idrottsnämnden

Stockholms stads riktlinjer avseende lokalupplåtelser – demokrativillkor

Svar på remiss från kommunstyrelsen KS 2020/415

Förvaltningens förslag till beslut

1. Idrottsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen,

Marina Högländ
förvaltningschef

Carina Braun
avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat till idrottsnämnden att yttra sig över Stockholms stads riktlinjer avseende lokalupplåtelse senast 2020-09-01.

Idrottsnämndens lokalupplåtelser består främst av korttidsupplåtelser av idrottsytor- och lokaler genom nämndens bokningssystem till föreningar, företag, förbund som privatpersoner.

Förvaltningens uppfattning är att riktlinjerna är framtagna med utgångspunkten i fristående förfrågningar att nyttja staden lokaler och inte anpassade utifrån omfattande löpande upplåtelseverksamhet så som vid bokningar av idrottsytor. Förvaltningen efterfrågar därför förtydligande i riktlinjerna om hur kontroller vid löpande omfattande upplåtelseverksamhet ska genomföras proportionerligt.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat till idrottsnämnden att yttra sig över förslag på stadsövergripande riktlinjer för lokaluthyrning som möter stadens demokrativillkor. Idrottsnämnden har tillsammans med samtliga stadsdelsnämnder, fastighetsnämnden, kulturnämnden, kyrkogårdsnämnden socialnämnden, utbildningsnämnden och äldrenämnden ombetts att yttra sig över remissen senast 2020-09-01.

I enlighet med kommunfullmäktiges budget 2020 ska kommunstyrelsen, i samarbete med berörda nämnder, ta fram stadsövergripande riktlinjer för lokaluthyrning som möter stadens demokrativillkor.

Ärendet

I Stockholms stads budget 2020-2022 framgår att nämnder och bolagsstyrelser genom uppföljning ska ”säkerställa att ekonomiska bidrag, tillgång till lokaler och föreningsbidrag fortsatt inte går till någon aktör med odemokratiska värderingar eller som uppmuntrar eller möjliggör våldsbejakande extremism”.

För att säkerställa att tillgång till lokaler fortsatt inte ska gå till aktörer med odemokratiska värderingar eller som uppmuntrar eller möjliggör våldsbejakande extremism har kommunstyrelsen formulerat förslag på kommungemensamma riktlinjer. I föreslagna riktlinjer avseende lokalupplåtelse – demokrativillkor (bilaga 2) beskrivs hur demokrativillkoret ska säkerställas hos och vilken information som ska kontrolleras i samband med lokalupplåtelse, samt förslag på stöd för avtalskrivning.

I föreslagna riktlinjer konkretiseras demokrativillkoret genom att lokaler inte ska upplåtas till en aktör om den eller någon av dess företrädare, inom ramen för verksamheten:

1. utövar våld, tvång eller hot eller på annat otillbörligt sätt kränker den enskildes grundläggande fri- och rättigheter,
2. diskriminerar eller på annat sätt bryter mot principen om alla människors lika värde,
3. rättfärdigar, främjar eller uppmanar till sådana ageranden som anges i 1 eller 2, eller
4. motarbetar det demokratiska styrelseskicket.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av administrativa avdelningen, i samarbete med strategiska staben och bokningsenheten.

Förvaltningens synpunkter

Generellt om idrottsnämndens lokalupplåtelser

Idrottsnämndens lokalupplåtelser består främst av korttidsupplåtelser av idrottsytor och lokaler (bokningar av idrottsanläggningar) genom nämndens bokningssystem. Idrottsnämnden upplåter därigenom dagligen lokaler och ytor inom cirka 200 utomhusytor och 300 inomhusanläggningar till hundratal olika aktörer, såväl föreningar, företag, förbund som privatpersoner.

Idrottsnämnden upplåter även hela idrottsanläggningar för större evenemang genom fristående bokningar och fasta lokaler genom reguljära hyresavtal, då främst till idrottsföreningar med löpande verksamma inom idrottsnämndens anläggning men även till olika aktörer inom skolväsendet.

Synpunkter

Idrottsförvaltningen ser positivt på att demokratikrav vid lokalupplåtelser konkretiseras genom tydliga riktlinjer och som innebär en gemensam utgångspunkt för samtliga nämnder vid uthyrning. För enskilda handläggare kan förslagna riktlinjer utgöra ett stöd vid handläggning när indikationer finns om att en aktör som nyttjar eller önskar nyttja stadens lokaler agerar på ett sätt som inte är förenligt med demokratiska värderingar.

Förvaltningens uppfattning är att riktlinjerna är framtagna med utgångspunkten i fristående förfrågningar av att nyttja stadens lokaler och inte är anpassade utifrån omfattande löpande upplåtelseverksamhet, med etablerade parter, så som vid bokningar av idrottslokaler och idrottsytor. Förvaltningen ser därför att det bör förtydligas i riktlinjerna hur kontroller vid löpande, omfattande, upplåtelseverksamhet ska genomföras proportionerligt utan att utgöra en för omfattande administrativ uppgift vid jämförelse med ändamål och risker.

Demokrativillkor

Av förslag på riktlinjer framgår att nämnder i sina riktlinjer eller rutiner för handläggning av föreningsbidrag ska föra in ett *demokrativillkor*, i vilket det ska tydliggöras att det är en förutsättning att aktören uppfyller demokratikravet för att få tillgång till stadens lokaler. Idrottsnämnden upplåter lokaler till såväl privatpersoner, företag, förbund och föreningar där flertalet aktörer är helt oberoende från handläggningen av föreningsbidrag. Idrottsnämndens rutiner och riktlinjer för föreningsbidrag reglerar, avseende lokalupplåtelser endast det föreningsstöd som noll- och

subventionerad taxa innebär. Ett ska-krav att reglera tillgång till lokaler genom föreningsbidragsregler bedöms därav inte vara lämpligt.

Riktlinjer

Enligt riktlinjer ska följande kontrolleras i samband med lokalupplåtelser:

1. Kontrollera att organisationen uppfyller demokrativillkoret
2. Om aktören uppfyller kravet ska nämnden/bolaget granska förfrågan i övrigt.

I riktlinjerna framställs att huvudregeln är att den som vill nyttja en lokal ska visa att villkor för upplåtelsen är uppfyllda, däribland demokrativillkor. Sökande kan exempelvis själva intyga i sin ansökan att deras verksamhet är förenlig med demokrativillkoret och därigenom presumeras uppfylla villkoret. Idrottsnämndens allmänna bokningsvillkor för idrottsanläggningar innehåller krav på att användare av lokaler ska främja och respektera demokratiska principer, mänskliga rättigheter och jämställdhet och idrottsnämnden förbehåller sig rätten att neka eller avboka kunder ifall kravet inte uppfylls. Vid bokningar intygar därav samtliga kunder att demokrativillkoret uppfylls och presumption om demokrativillkorets efterlevnad gäller. Förvaltningen ser det inte som hanterbart att vid varje enskilt bokning kontrollera demokrativillkor ytterligare, utan riktlinjernas skrivning om presumption vid intygande bedöms som ändamålsenlig.

Undantag

Förvaltningen anser att skrivningen om undantag från kravet att föreningen inte ”diskriminerar eller på annat sätt bryter mot principen om alla människors lika värde” behöver förtydligas, alternativt kommer att behöva förtydligas i nämndens egna regler för annars kommer tolkningsproblem att uppstå.

I riktlinjerna står att ”inom det civila samhället förekommer ofta organisering som enbart riktar sig till vissa grupper av individer, exempelvis kvinnor, ungdomar eller personer med en viss funktionsnedsättning. Sådan särorganisering är ibland nödvändig för att uppfylla syftet med föreningens/organisationens verksamhet. En förening/organisation kan bedriva en verksamhet som enbart riktar sig till en viss grupp av individer om det är legitimt med hänsyn till dess syfte”.

Föreningens syfte anges i stadgarna. Utan närmare precisering kommer förvaltningen från fall till fall få bedöma om det legitimt att föreningen endast vänder sig till en grupp med hänsyn till syftet med föreningen. Detta kommer även behöva motiveras till

föreningen sett till att riktlinjerna öppnar upp för undantag utan en tydlig definition, det vill säga specifikation över vilka grupper som avses.

Punkt 2.

Förvaltningen efterfrågar förtydligande vad innebörden av stycket under rubriken ”*Kontrollera följande uppgifter*” har.

- *Tidigare upplåtelser som beviljats eller avslagits*
- *Vilken verksamhet avsåg tidigare eventuell förfrågan/upplåtelse*
- *Skatter och avgifter, moms, arbetsgivaravgifter eller F-skatt samt skulder hos kronofogden för hyresgästen respektive nyttjanderättshavaren*

Innebär uppräddade punkter krav som ansvarig nämnd vid varje förfrågan ska kontrolleras eller utgör det exempel på kontroller som kan genomföras?

Förvaltningen bedömer det inte som proportionerligt att vid Varje förfrågan om upplåtelser av temporär karaktär, så som bokningar av idrottslokaler, kontrollera om kunder har oreglerade skulder och om kund har fullgjort sina åtaganden med skatter och avgifter och moms. Vid större upplåtelser, evenemangsbokningar, och reguljära hyreskontrakt är ovan nämnda kontroller lämpliga vid aktörer där berörd nämnd saknar kännedom.

Bilagor

1. Bilaga - Riktlinjer lokalupplåtelse